

O D L U K E

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 27.IV 1965.

Vijeće: Gabro Badovinac, prof.dr Branko Jakaša, dr Dušan Arneri

Prijevoz željeznicom - Slabo stanje kola - Odgovornost željeznice - Željeznica je dužna pošiljaocu staviti na raspolaganje kola koja su sposobna očuvati utovareni teret - Ako ne dostavi takva kola, odgovorna je imaću prava za štetu na robu prouzrokovanu slabim stanjem kola - Međutim, ako su mane kola očite, pošiljalac je dužan u tom smislu staviti prigovor željeznici i odbiti kola - Ako propusti tu dužnost, željeznica za štetu prouzrokovanu slabim stanjem kola ne odgovara

Prvostepeni sud je našao da je tuženik kao vozar odgovoran za štetu koja je nastala oštećenjem duhana u toku prijevoza, jer je tuženik stavio na raspolaganje pošiljaocu robe kola sasušena i toliko propusna da je u njih prodirala kiša i oštetila robu.

U žalbi protiv ove presude tuženik je istaknuo da je tužitelj kao pošiljalac robe bio dužan prije utovara utvrditi da li je vagon koji mu je stavljen na raspolaganje podesan za prijevoz odnosno robe, i ako bi našao da vagon ne odgovara, da je trebao da ga odbije. Naveo je da rasušenost kola ne predstavlja skrivenu manu, a nepose ne za pošiljaoca koji svakodnevno svoju robu tovari, pa je stoga morao primijetiti odmah ili prilikom utovara da kola ne odgovaraju.

Rješavajući pitanje odgovornosti za utuženu štetu drugostepeni sud je našao da je za nju odgovorna ipak u konkretnom slučaju željeznica, tj. tuženik.

Iz obrazloženja drugostepene odluke: Željeznica je dužna staviti stranci na raspolaganje takova kola koja su podesna za prijevoz određene robe i sposobna robu očuvati od gubitka i oštećenja u toku prijevoza. Tačno je da je pošiljalac u smislu Uredbe o dopunskim odredbama uz čl.78 Zakona o prijevozu na željeznicama dužan utvrditi prije utovara robe da li su dostavljena kola obzirom na osobine robe podesna za njen prijevoz, a ako kola ne odgovaraju, da ima pravo tražiti druga kola. Međutim ta se odredba odnosi na kola kojih nepodesnost i nesposobnost za prijevoz robe pošiljalac može utvrditi na prvi pogled. Naime, željeznica raspolaže otvorenim, zatvorenim i specijalnim kolima, pa je naručilac kola, odnosno pošiljalac,

ako su mu stavljena nepodesna kola, ovlašten i dužan da odbije takva kola. Međutim ako je željeznica stavila pošiljaocu na raspolaganje kola koja su po općim osobinama sposobna za prijevoz robe /npr. zatvorena kola/, on nije dužan posebno ispitivati i tehničku sposobnost kola, koja se za odnosnu vrst kola pretpostavlja, tj. nepropusnost protiv kiše, ispravnost krova, prozora, vrata itd. Naime opća ispravnost kola se pretpostavlja, i o takvoj ispravnosti dužna je brinuti se željeznica, te je ona odgovorna naručitelju za svaku štetu koja nastane na robu u toku prijevoza zbog toga što kola nemaju one osobine, koju bi morala imati obzirom na svoju vrst..... Treba istaći da za prijevoz duhana i duhanskih preradjevina nisu potrebna specijalna kola, već su za to sposobna obična zatvorena kola. Ovakova kola ako nemaju vanjskih vidljivih oštećenja predstavljaju sposobna kola za prijevoz robe te vrsti, pa ako se u toku prijevoza pokaže da ona obzirom na svoje nedostatke nisu bila sposobna da robu zaštite od redovnih prijevoznih opasnosti, tada za te nedostatke i za nastalu štetu na robu odgovara željeznica.

L.H.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 27.X 1965.

Vijeće: Gabro Bađovinac, dr Dušan Arneri, dr Siniša Triva

Prijevoz stvari morem - Teretnica - Nadležnost suda - Stranke iz ugovora o prijevozu stvari morem mogu ugovoriti nadležnost stranog suda - Klausula u teretnici o nadležnosti suda obvezuje i primaoca

Tužitelj je primalac tereta, a tuženik je brodar. Tuženik iznosi prigovor nenadležnosti suda jer da su stranke ugovorile nadležnost suda u Palermu. Klausula o nadležnosti unesena je u teretnicu. Prvostepeni sud je prihvatio tuženikov prigovor i proglasio se nenadležnim, te je uputio tužitelja da tužbom ustane kod suda koji je nadležan prema klauzuli teretnice.

Protiv ove presude tuženik se žali.

Povredu prava vidi u tome što smatra da je teretnica glasila na primaoca, tj. na Jadransku pomorsku agenciju u Rijeci, da teretnicu nisu potpisali, osim brodarova punomoćnika, ni jedan učesnik u prijevozu ili njegov pravni sljednik. Ističe da teretnica ne predstavlja ugovor o prijevozu robe morem, već potvrdu o prijemu robe na prijevoz, te da se stoga klauzula o nadležnosti suda ne može smatrati